Aqaid.com

بعد حمد بلسانی

از تصنیفِ لطیف

مولانا اخون محمد سلطان صاحب مرحوم

شائع کردہ

مکتبہ امامیہ اسلردو

تعداد ۱۰۰۰ قیمت فی جلد آٹھ آنے

maablibrary.com

فہرست مضامین

مضمون	صفحہ
عرضِ حال	۳
حمد و ثناء	۵
اصولِ دین	۶
صفاتِ نبوتیہ	۸
صفاتِ سلبیہ	۱۱
عدل	۱۲
نبوت	۱۳
امامت	۱۵
فروعِ دین	۲۰
انواعِ نجاسات	۲۱
مطہرات	۲۳
حقیقتِ وضو	۲۶
موجباتِ وضو	۲۷
مبطلاتِ وضو	۲۸
شرائطِ وضو	۲۹

مضمون	صفحہ
در بیانِ غسل	۳۰
موجباتِ غسل	۳۱
تیمم	۳۳
اشیاءِ تیمم	۳۴
مقدماتِ نماز	۳۵
مقارناتِ نماز	۳۶
حدودِ رکعاتِ نماز	۳۸
تعقیباتِ نماز و مبطلاتِ نماز	۳۹
شکیاتِ نماز	۴۱
نمازِ احتیاط	۴۴
سجدۂ سہو	۴۸
خاتمہ	۵۰
نوحہ حیات	۵۲

(ملک محمد اسحاق کاتب، راولپنڈی شہر)

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

عرضِ حال

شکر صد شکر اُس معبودِ حقیقی کا کہ اُس نے مجھ ناچیز کو والدِ محترم اخون محمد سلیمان اسکروی مرحوم و مغفور اعلی اللہ مقامہٗ کی تصنیف الموسوم "بعلم الفقہ" منظوم بزبانِ بلتستانی مشتمل بر اصول و فروعِ دین، صفاتِ ثبوتیہ و سلبیہ و دیگر ضروریاتِ مذہبِ حقہ اثنا عشریہ مثلاً نماز، احکام سجدۂ سہو و شکیات نماز وغیرھم کی اشاعت کی توفیق مرحمت فرمائی اور اس کو منظرِ عام پر لانے کا شرف عطا فرمایا۔ بقولے ؏

"اگر پدر نتواند پسر تمام کند"

انشاء اللہ العزیز! عنقریب مرحوم کی دوسری تصنیف الموسوم بہ مفتاح البکاء، جو چودہ ۱۴ مکمل مجالس پر مشتمل ہے

اور ہر مجلس کے اختتام پر موقع کی مناسبت سے ایک
نوحہ بھی درج ہے، پیش کی جائیں گی۔

امید ہے کہ افرادِ قوم بالخصوص مومنینِ بلتستان مرحوم
کی اس کاوشِ قلم و اعانتِ علمی سے خاطر خواہ استفادہ
حاصل کریں گے۔ انشاء اللہ!

منتخب الرسائل بہ زبانِ بلتستانی اس عاصی کی قلمی
کوشش بھی عنقریب طبع ہو کر ہدیۂ مومنین کی جائے گی۔

عاصی العباد

شیخ علی نجفی عفی عنہ

تحریر ۱۸ ذی الحجہ ۱۳۸۱ھ
مہتمم مکتبۂ امامیہ اسکردو
۲۳ مئی ۱۹۶۲ء

maablib.com

بعد حمد

بسمِ اللّٰہِ الرّحمٰنِ الرّحیمؕ

زیرے شروق گیو قسے کھیانی بسم اللہ

بیوس اداشکرِ نعمتِ اللہ

حمد اللہ ثا بعدِ نعتِ رسولؐ

مدحِ شیرِ الٰہ ممدوحِ بتولؑ

نعمتِ حق چوغی گویسہ علیؑ

علمی شہر ینگشو جو کفی زگوسہ علیؑ

صاحبِ اختیارِ دینِ خدا

بعد خاتم علیؑ ولی اللہ

حاغی چھوس ژیبی میونی رگیلفو علیؑ

شیشہ کھوانگ رگیلفو چھوسپو خسلفو علیؑ

بیکنا خالص کھیری چھوسی کھریم کون

بیکنا سترو چھوسی رمپہ ناڈیم کون

سبب خالص علیؑ نہ چوس پیکیوے

بیوش امام شے شک میاچکیوے

وی چونسیوے کہ شیہ تین دوک ستروق

پیوس کہوئی سکلفوڑا مڑے دوخناتھیوق

جاہل قوم لا شکوت پو جواب

بیاسے چوب پلوے دوکنا اِن وصواب

بیجھی فورنا چھوردو شکنو زوپس میر

نقیو سیٹگے را وعظ پوتھو کھس میر

معجزی تمی دہ نمو سکیورے

جبر جہ بیبو کھور یولم ستوری

جعفر دوکسلے ستروق خدا ژنا

میہ نہ لم ستوالہ فوقیہ گیگسار گنا

دربیان اصولِ دین گویر

نے مکلف اصول دین غا یود

سنش چھس لوکھ دو نکھا بیوخشیا یود

گیوقسے چیک شیسپوذات صفات خدا

ذات صفات بو خدائی میدمہ خدا

بودخدا چیک مہ کہیونگ شریک نسچہ

خسمنہ لس دولا میدخدا ہرتہ سچہ

کہوانگسہ چہوسین ملوسپہ گیگ متہ

کفر پاتہ چھڑو چہوسین نومی کہڑ

نیسی چہوہی اصل خدا عادل

خسومی رہیو نیوتست ایدل

بجی کھی رہیو ایا متست جلدان

دیاوکیہا گانگہ گیا گویہ نتی ایمان

غیکہی راہیو نورو غوتی لوقسو

ان مجاد شیسپی جو کتوینگ خسومو

یوتی یقین سو بیہ سیدنا لحمو عمل

دوبی زدینگنو منوک جنان پویدل

دی دنیا ئینگ غوتی بیہ کھن چوقلہ

سترقیہ نیرانی میور گونا سترو قلہ

اِن غونی نہ حرام دُنیائیں بیو
ہسکے ستروق رگولا کھوری قوسیو میو

دربیان صفات ثبوتیہ است

ثرحمہ ذات لاصفات بگید ہژر یسے یود
دیا صفات کون کہوے ذات سہ ربی سے یود
ذات صفات پو خدائی چک ان چک
ذات صفات پو خدائی لوخ مہ شے شک
عالم است ذات پاک اِن ما دیو
چی مشیس زیر یو نیست جائز براو
چُون چو غیکہا خدائی قدرت پو
کھور بو ٹتوس خنم لہ میدہ فرصت پو
حیّ خدا ذاتیکہا یو دمہ خسونے
اِنمہ بب ذاتیکہا خسونے ہرتہ نے
بَرن نہ ژوخ سکیانہ شو خدا لہ رَوا
میدمہ بب اِن خسونے ہرتہ نے دہ خدا

بجی کھا ملدرک چہ تہوب متہوب زیر یو
برن نہ ژوخ مین دُیوژ وچھو زیر یو براو
چی لاگر یگنا عدم پو بیو موجود
ینگ وُجود پو عدم سا بے یود کہیو د
غیکہا اِنمہ مُرید ارادہ بیہ کہن
کہوے ارادینگ چہ گر یگنا لدنمہ یہ کہن
ترو گیکہا صادقست کہتر انک زیر کہن
ذاتِ او صادقست سے مئومن
بدو نیکہا اِن قدیم ذاتِ خدا
اِن ازلی ابدلہ میدِ احصا
یودگو پا سہ وُدسے سادو کپہ سا یود
کہوے رحم خلو کسے چو کتو خلو کپہ سا یود
گیادیکہا اِن کلام لدنمہ یہ کہن
طور یکہا لن تران کلیم لا بیہ کہن
گئے ین
ستو دکھ گیید پو دہ خالقی اِن ذات
جملہ مخلوق وَحدَتی آیات

آیۂ خاص دعدۂ نی علیؑ

توحیدی نوشد غنچۂ نی علیؑ

بانگ حسینؑ توحیدی بیان بیالا

کہ بلائی تھہ نین تن و تنہا

ستورے فوتونگنا یونگنا کہوریہ دہ یون

ہمز مسے نزہا نمہ تھنینگودہ چہوسی رگون

فیوخیہ بجی لا نظر چہ سید پہ ژہرین

روخ بیہ کہن چی پودا نہ یہ نچہ نوین

اہل دنیاسی نفوقسن بہ نیر دسنان

شاہ مظلوم لا جواب بہ عیان

زنزلہ گویہ پہ خنہ نہ سینگنو نوے

قد قتل الحسینؑ لن پوتہونے

ربنیگنا بیونگ آن معذرات خدا

نیزہ لا شارے تہونگ دہ چہوسی نا

بیس جہ فول عصمتی خوحبانوسی

دومبہ نرفونی مبتلا نوسی

منگمو ینگ شعر نا نیزونی خنم لا
ستر ینگمو لنرا لنرا کھو روک یری لم لا
حبیب مجوبی سنینی شنگ کھیرینا
تھوئن قلم کربلا له بانگ کھیرینا

دربیان صفات سلبیہ است

یود خدا له طیبورنی ستود کھوں یگسیہ
میہ شریکیہ ذاتِ پاک فردِ صمد
فی سبی کھائین خدا ھرگیز سا
آدمی ژوخیوئین نتی رب سا
متیز خسومیکھا ملسہ چیگینگ
یودی ئین کھیدے یود کھوے کھیودلو شینگ
میہ حلول سارداکھوے ذات پولا
یعنی چیز چہ ئین لوجو کھولا
عینکھا میہ ینگ حدوث روا براو
فرد جوان گوجوان پورگسپہ گو

تروگی مرئ خدائی ذات لامیبور
تہونگمہ یخیس چہ ئین خیال مہ کہور
ینگ چگیکہا خدالہ محتاج میید
سونگنا محتاج دوخدا گوامید
یگیا دیکہا تہب صفت چہ سیر لومیبور
ستودکھ سینگ عین ذات زیہ بوڑا بیور

دربیانِ عدلِ تعالیٰ است

نیکہا چہوسی اصل عدلِ خدا
یود عدالت سکہ لے وہ بیہتا
ظلم اِن لس چوغین نالیگی شہی شیک
لعنتُ اللہ غدو نیگنو ظالم شیک
کہوانی ظالم کو نیکہا لعنت بیو
ظلم دودُ پومی چہودنی خسمینگ دو
ستونگ نشوہرژہ بچی لاکھ چکپو نبیونگ
تنگس بدایاتی فیاعبث ئین دونگ

بندہ بے بس کونین نو خود مختار
گا نو رو نگنا غو نیو نگ کھو ریکھا قرار
سو نو رو بیس نا یود بہشت نہ ثواب
سُو غو نی بیتا دَولا نارو عقاب

دریبان نبوّت انبیاء است

ستو نگ نُشو ہرژہ یجی لاکھ چکپو نیو نگ
گا نگمہ پہ حق شیسے ناچھیس کھیانی دو نگ
یود پو معصوم نہ لژ حمہ نسینگنا
ژھے گو نا پنگ ژھے جو کلہ نمز نیگنا
سینگ خدائی رو لُو نا لُم ہلتن ما
تا نگسے معجز نہ در یسے میو نگ رَنما
سو نینگ شریعت کتاب یود نرہ دو نگ
اِن رسولؐ ؟ مید پی ایون نبی ان دو نگ
بید نبیو نی عمل بہ شرع رسولؐ
مُرسلین چو غی جو کلہ ختمِ رسولؐ

تنگس نتی جوگی نمزی خچیہ پیہ سے
مُتجرد نگنا قرآن کتابیہ نہ دریسے

کہوری منگیو محمد عربی است
مکی ز ھاشمی و مُطلبی است

کہوے بی منگیو اِنہ عبد اللہ
کہوری شوقیو قرآن کتاب اللہ

دُونی شوقیون نہ چھوس کونی نانخ
اِن قرآن پونا شرح اورا نخ

یعنی ادیان سابقین مَنسُوخ
تا قیامت لو سید کہوے تہو سید رسوخ

کہیے چہو ہی کھر کم پوتا قیامت پیو د
بکلیہ پید کہوے حکم امانت پیو د

یعنے قرآن نہ اہلبیت نہ تین
سکیوے شخص شروگے یوق شیعے نا این

دی جوگی امتی گو پوسہ علیؑ
دہ رسولی ستروغی فرو پوسہ علیؑ
انبیاء چکتو دے خوجو سہ علیؑ
اوصیاء چکتو وَے گو پوسا علیؑ
امتی لقلہ سکیورٹی دے نورُ گو
مشکلات حل بیہ کھن خوجو سا علیؑ

در بیان امامت ائمہ اثنا عشر گویر

بچکہا ایمان نہ دیتی ستر ہ راہیو
اوصیاء نبی چونس چھوسی رگو
یود پیہ ژروخ لشہ حمہ از گناہ نبیؐ
یود ہمہ معصوم اوصیاء نبیؐ
اونگسے نص یود پہ ژروخ نبوّاتیؐ
از خدا یود قرار امامتی
اے نبیون لا وصیون ژھا نصبِ حقؐ
اشرف المرسلینؐ سہ مطلق

اِن وَصیِّ بلافصل پوءِ علیؑ
حکم اَللّٰہ کھا عَدِلْ پوءِ علیؑ
دُو کپومی ژ ہوئی برخلافِ علیؑ
عدلِ حق لا خلافَ خلافِ علیؑ
جانشین نا امامِ بعد نبیؐ
نصتی حکمیکہا بیخلاف علیؑ
ینگ علیؑ جو کتو نا امام پو نیسی
شاہ حسنؑ اِن حُسینؑ امام خسو میکہی
دی عزیز خچپونی ببو سہ علیؑ
شیعونی سینگ کونی رکنو سہ علیؑ
رگیلمو معصومہ اِن دی نسکوے زیزی
خاتمی بضعہ اِن دی نسکوے زیزی
اِن حُسینی بوچہ زین عباد
کہ عَلِیّ بِکُلِّ قومِ ھادُ
غیکہا حجتِ حق نہ اِن رہبر
ابنِ سجادؑ محمد باقرؑ

یاں محمدؐ ی یُونا تروگی امام
جعفرؑ صادقست شاہ انام
بدونی حجّت ناچہوس پونی ناظم
ابنِ جعفرؑ مُوسےٰ کاظمؑ
بگیادِی ان پیشوا نامیونی امامؑ
ابنِ مُوسےٰؑ امام ابنِ امام
ان علی رضاؑ کہوے فیہ غی مِنگ
سونگفو طوسینگ شہید مَیُول ماسینگ
رگوی ریسیکہا امام محمدؑ تقیؑ
ابنِ شاہ غریب امام سخیؑ
فچویکہا اِن پیشوا پو ابن جوادؑ
وے علیؑ النّقیؑ میونگ چوغی ہاد
چوچگی کہا حسن العسکریؑ اِن
ابنِ ہادی علیؑ النّقیؑ اِن
چوناسیکہا امام امام مہدیؑ
نام تامیش ہستؑ تامِ نبیؐ

فاطمی فیقپو نہ پیمبر سا
چاردہ معصوم گوید شہر یثرب نویجا

گیورے چوکسوم لڑو غیکھا سونگسے شہید
یود اخسوتے مہدیؑ ژاو جودِ سعید

سونگ سبب ظلم ظالمین غیب گو
مصلحت شیپی و غملہ ظاہر بیو

خلمیکھا گانگفی میول پوکھوے سنید یکھا
بیگمہ آباد شنخنہ کھوے خیکھا

یود امام کون چو انبیاء معصوم
پاک و عصمتی سلسلین منظوم

عمدی سہوی خطا کونین ناپاک
ستر و نگسے یہ سید مہ چون شہہ لولاک

صاحب الامر نومہ گوے نمزو
رجعت است یوق یقین سے خوشخو

زندہ گیک دے برو مومن خاص
محض کفر و نفاق سابیے سے خلاص

مومنین چکتولا جزا تهوب توک
ظالمین چکتولا سزا تهوب توک
دُیونیکه یقیو اعتقاد لازم
دوکیو مُومن لا بینچه یاد لازم
ینگ دعا بیو ظهور پُرنور پور
شوخمو بیوس لژانگمه رائیت نور پر

دربیان معاد است

ان معاد گا نوُرو خونی لوقسو
اِمنه دارالجزاء دوبی منگیو
دیاسه لاچهدنی رگولا ینگسه پورے متروق
لژانگمه گیک گا نگمه محشر ینگسه چوخوق
دیندار دا اهلِ بهشت لیکما
دوزخین فاعلین زشت گیک ما
ان دی دُنیا تب سا آخری
تب تا گاچی اَینا یازدو یگمه دوبی

عدلِ حق نومہ گوسہ بر حق اِن
ینگ حساب لینمہ گوسہ بر حق اِن
محشر ینگ لژانکمہ گوسہ بر حق اِن
نشر اعمال پوگوسہ بر حق اِن
عَمَلی نامہ فوریو بر حق اِن
جنّت و نار یود پو بر حق اِن
موتی وچیو ناقبر ینگ تہو نفی برد
ختم مُرسلؐ نہ ائمّہ شخصے دُونو
مِنمہ رگہ سکت بمُومن جنّتیکہا
ہم بکافر عذاب شدّ تیکہا

در بیان فروعِ دین

دین و ایمانی واجبات فیچو یود
گیو قسے فیقؔ ینگ روزہ ہر رئیس نو دو یود
خسومی خمسؔ بجی زکوٰت حج ناغاؔ
تروکؔ جہاد امرِ معروفؔ سکیور بوچا

بگیا دیکھا نہی بیوعن المنکر
رکن دین اِن دی نِسکا ئے مہتر
رگوتولا کہ پیروی بیو اِن
چچپہ آلِ نبیؐ دے درول بروان
وتبرائی معینوژ ہوئے شبہے شک
لعنتی درون کھوریناکھونگ دونگ شک
اہلبیتؑ نبیؐ دے دشمن کون
فوقہ سونگ شک کھونکھا لعنت کون
کہونی لس نن پیو دمہ دونگ بحساب
دوذی ہرژی ہرژہ یونگ نونوک تہوئے بحساب
چھودپہ میدجوف چگین محبت نس
اہلبیتی رگہ لوکہیوژالہ چہس

در بیان انواع نجاسات

یودچھڑو فچو چھوسینگ توئے خونو
دونگلہ بزور نارہ سینگیو نقیو مگو

شاحرام کہرق چھونگفی بیولز ہونی بولؔ
نیسی غایطؔ پولا سایود دیاقول
خسومی کہرق ان چھڑو کہرق چھونگفی
شاحلال نہ حرام ثرق سیدپی
بجی کھا انمہ نجس منیؔ مُردارؔ
غیکہا کہرق چھونگفی بیول ژہونی بشمار
تُروگیکہا ان چھڑو سینگیو چھوڑ روخ
چھانگنہ رارونس بیہ کھن پودو پہ ہولروخ
کہونفی رگون چھوتا ان فقاعؔ بدونیکہا
نس لاچوے ان فقاع ہرژہ نس بدونیکہا
بگیدنہ رگوتھنکھیؔ تھنگفا قیو چھڑو
مین چھوکھی ناچھوفاق چھڑو فونو
فچوگیکہا ان ہے نجس کافری بزونگ
حربی نا ذمی ناکستا بی وَونگ

در بیان مطہرات

گاچھڑو ترجمہ بیالیو ڈیجونا غسل

ہر ہڪ ليسي اسباب پوکلم خدا

گبوسڪم جهوپڙ ڪيان جهوان ترجمہ ٻيہ ڪهن

گاچ تطهير گوالہ ٻور موگو ڪهن

نيسيکها سا سي مثمہ يو د تطهير

ڪفشي تهل کا گٽهيلي نجاست زير

ڏوولبي سو سڪم بو ترجمہ چهڙ ليسيد

سيکها ڏوولبو نہ ترود پو حديثسيد

خمير سيکها ان نمو مقتدر چڪ

سانہ قسورہ مي نمو ان سہ ناچڪ

ڏين ڏي جو ڪنا نجاستي عين پو

زير ہ سونگنا ناسي سڪم چوڪفو

نيمي غدوک قوسي يغزي سڪم سيدنا

نيمي ڏفسي کها سڪم فوگو اميدنا

دُونو منقول سونگ دوسی سینگ سُپوا
لژحمہ گوامید ہے فوقنہ دونگلہ نما
استحالہ مطہر است بجی کھا
گیور بوگا چہ نجس چہ یان چگیکھا
ستر قسے غایط پوسونگنہ رے تہل چہد
دوبی تودپہ نہ خلانگیہ ہلژحمہ گوید
یان سنہ نوزوسپی فضلہ سونگنا شلانگ
استحالی حُکمین ہرژیدرانگہر کیان
غی مطہر یونس پورا سے پوچک
کہولفی رگون چہ سنگنو میکھا لوسنہ پوچک
خود بخود کہوانگنا کہولفو سرکہ مگوا
رسنہ مبید فائدہ دی ہرژسپی کہیوا
نروگیکھا انتقال ملہ فسورے
تہونگفہ ژوخ کہرق فشوسی نانی گوے
فیشوسی تہونگسے سونگ نہ رہ کہوری پو
ان طہارت دی کہرقپو سونگ چہد کہو

بدونیکہا کفری کہیونگنہ رے اسلام
لژحمہ سونگ کہوری رگوے جڑ پوتمام
اتا اسلام کھیونگسنہ کھوے فروفرونگ
ہلژحمہ گوا گویدلو چوغہ پاژہون ژیونگ
کہیونگنا اسلام مرتد فطری
لژحمہ گویدقولیکہادی نمزی گوپی
دیولزا درولی حکمی ان ژوجیک
یودلزہ درولی حکمین سنگسہ کھہ یک
رگویکہا کہوان دقسے سونگفیکہا انجاس
خسونے یودپی دہ بیولژہونی رگون خاص
فچویکہا انسان فوتہ لا سونگفی کھا
لژحمہ گیگ رخت ظروف مہ تہونگفی کھا
یعنے یودپی چہڑودے گوپنجسیکہا
لژحمہ بیس زیہ بی تھکچہ سونگنہ دیکہا
چوسچگی استنجاء ردوانہ کلوخ
مخرج غائیطی طہارت چہوخ

چونا سی استبراء سنید سوئگسے ۱۲ع

ان طہارت دہ بیوئگفی ہوش ہونگسے

چوگسوی کہروسی جوگنو لوسپی چہوہوش ۱۳ع

در محل ترجمہ ان زیرینالوس

چوبجی کہا کہر یودی دہ کہرشا بیوئگفو

شکے چیسے فیوگی تانگیونین لہ سپو ۱۴ع

ان چوغیکہا مسطہر است ایجان

ابتراء بیمہ فضلہ خوار حیوان ۱۵ع

یعنی دہ بیولژ ہونی شلانگپونا یول

ترجمہ ان دونو یودغیکہا قول

در حدیث ہرژ لیسے یودپی استبراء

گارریو لا مقرر است جدا

در بیان حقیقتِ وضو

وضوی معنیو غدون تقیا کہرولازیرید

مسح گوکا تگمہ نشکوا بیولازیرید

غدون پوگوے رال سکیسی کہنہ کوسکوے
جوکلہ تہونی منچی ریتی کہرویزوے
ہسکلی سینموتہ تھیچو تھیب فوپھلینگ
دی حدین یود پوکہرونالیگی ژہرینگ
کرمونی کھانہ سینموے گونگ تہونیمن
لقپہ نسگا کھروسی لے فی رنگچن
مسح گوے دونہ کا نگمہ نسکہ لابیو
بندِ پا ہالہ تہونیمن پورگیہ لو
دریان امور یکہ وضو برائے آنہا واجب است
ان وضو یب لستہ بجا ئی فری
فیق نہ فیا غین نو بجید فی پونی فری
اسیکہا اِن طوافِ واجب لا
خصوصی قرآنِ ربلا تہوکپہ گوا
بجیکہا نذر و عہد قسم بیس نا
واجب است کہوانی بیوس کہوریکہا ژہرا

در بیان باطل کننده وضو است

بود وضو شکی چیز بوئیدنه چو نفس

لدن نه دون یا نگ وضو دونی نشنیدیس

گیو قسے بوئل نیسی غایط[۱] است خلیه[۲] نگ خسوم

بجی کھانیدن[۳] سنانه میکی شنگ بیدٹھوم

غی در[۴] ے جو کفو ناترو گیکھا بیہوش

بدونی مست سونگسے ستروغی شانگچہ ہلوس

بگیاوی فشد پوپہ گولا بیونگفی بلل

سونگنا شبہہ وضوء لا بیدہے خلل

رگوی فشگید استحاضی اقسامی

فچو یکھا حیض چوسچگی نفاس دانی

چونامی احتیاط مس میت

تھوکت شمسہ شمیا وضو چاغبت

یان جنا باتی حق پی اِمہ وضو

غسل ژیکھا یہ نیدفیہ غینگ غدونگ بیو

دربیان شرائط وضو

یود شرائط وضوئیں نوسنہ کھہ یک
گیو قسے نیت[۱] خدائی تمہ ئین یک
نیسی ترتیب[۲] گیو قسے کہروی عذو نگیو
گیو قسے ترانگ کہروستہ جو کتو خیون لق پو
دہ بانہ مسح سر دہ بانگ کنگمو
ترانگیو دوئلہ دہ بانہ خیون کانگیو
خسوی ہژ[۳] رق نون بجی ریمی نیمی برد
بیوس سو[۴] سو سی سو سوے عمال وضو
دوکیو چھو[۵] ہر کیا نگسہ ان وضو بے چھو
گرمسہ چھو یکہا وضو صحیح بگو
تروکیہا غصبی[۶] چھو مدوکیہ رگوسوک
بدونیکہا یان چھڑو[۷] مدوکیہ رگوسوک
بگیا وکیہا کولنہ چھووے خوف وضرر
گاقسمی مدوکیو خوف وخطر

رگویکہا استنجائی کہرو چھویکہا مبیوس
بَین صحیح بیو وضوء دو کہیانی کوس
دوگپہ می رگوس وہ بانہ یان چھویکہا
چھاڑو نہ نوزنی چھو کول ویکہا
چوس چگی کھاو ضوی وہ شس نونگسا
شرحمہ بیار گوس وضو بیو پہ گولا
چونا ہی غصبی ساوضو بیسنا
باطلست آن وضوء نلا چھیسنا

دربیان غسل

ینگ طہاراتی بیہ بزو چکیو غسل
دوبی چھدکون وضو ناشرخ بالکل
میدمہ ہرزہ قنون پوژا غسلی چھدین
باقی چھدکون وضوء نادرا دران
وہ بروبودنہ تنگ فیق وچیو
شوخمو کھیرو سا رگو سوکہ ئے خوشخو

یارنہ تھورہ یاسے کہروسہ میدغسلینگ
گاترکہا چھوتھونمہ رگوس شینگ

ارتماسی غسلینگ میدترتیب
ترتیبنگ ستروننگسے یقپہ رگوس ترتیب

رگویکہا چھوتھونمہ گولازگوچیں چہ
یودنہ فربیاسے بیوس غسل پوکہیری

دربیان چیزھائیکہ غسل برائے آنہا واجب است

غسل نسنہ یگیہ دی شری واجب
سنتی فیق لا بیغسل حاجب

شرط صحت سنتی فیہ غی فیا
گوارگو سیدنا صحیح لے برنا

گیوقسے فیق واجبی طوافی فیا
خسو میکہا واجبی روزونی فیا

بجی کھا اسم حلالہ ناحسنی
گاسکہ تی کولبہ یودنہ نام خدا

اِن نیبونگنا جناب معصومہؑ
ینگ اُمونی منگلہ سہ شُشنا
تہوکپہ بیغسل سونگنا اِن ہے حرام
سنمَ پہ بیاسے مہ تہوک مُلک کونی نام
غیکہا اسلامی مسجدین دُو کیبو
یا اَیشیں سونگ جُنب یا دُونو گو
سونگنا نانگجونگ جنب مہ شوخمو بہونگ
جوکفہ بیونگمو کہیر یکہانسپہ میونگ
یودمہ نسپہ بہ مسجدِ مکّہ
یاں نبیؐ مسجدِ ینگسہ جوکفوزہ
بیغسل جُوکتا سو پخزی دیونین
ان حرام دوگیہ لامہ فیونگہی رنگ
ترجمہ روضونی سہ حکم پودیو
جوکنا بیغسل نسپہ یودمہ براو
تروگیکہا مسجد ینگنو چی یقپا
جوکفہ دوسہ عَینؑ سے برنا

بدو نیکہا زیر بہ لا سورۂ سجدی

دُیونی ستب بیاسے زیر بو بسم اللہی

ان حرام نہ بغل زیر بو

سجدونی کلمہ چکسائے فونو

بگیا دیکہا گوید نذر نہ چھدنہ شتم

غسل واجب سوسو یکہا یگی حیتم

در بیان تیمّم است

عذر شرعی سی گا وضوء نا غسل

بیالا زگخنہ تیمّم است بدل

بیہ بزو تیمم کہیری دے لق تھل کون

یمبو تیونگ سیکہا بیر فی تہل شل کون

فربیہ سے تردد سے پل بلہ لق تہل

فیوخیہ نسکوے سنہ یکسہ دو نیتگ زریل

فشود کہیری سنم سولی یار تہو نیمن

سیمن مہ نیسکالا تہو نیمن حکماً

احتیاط ضمنہ نکہ ناسثم سُول
فشود ہے لق تھی ہین ہر کمسے نابالکل
فشود لزہ نون خیون نخی تہیل پوترہ نی
لق پی خشول پولاچی مہ بیادرنگی
لق پی گاڈگیہنا سینمونی گوائے
ترانی لق تہل پوخیو نلہ فشد پوڑہ شراہ
سونگ نسہ چکہ یمی تیمی لبوس
یان ژیمی کھانیا نگسے سنم پہ لاہلتوس
یودمڑ گلہ بیہ سے چھوسی رگونی
مجتہد کوثہ علمی بیونگسونی
درچیزھائیکہ تیمم برا انہا جائز است
گویہ تیمم چیز تروگیکہا صحیح
سید نہ دیونگ نگ چکہا من ھے بیہ
گیو شے تہل پانیکہا سیکہا بیو
خسومی بیاما نہ بچی کھا رد ویکہا بیو

غیکہا تہل دُوم ترو گی لمحہ غڈ اِنسُوک
سکم فی فرصت چہ میدنا چہدان سوک
وقتِ آخر لامیدیہ میدجائز
فیق قضا گو پہ ژینہ دُیو جائز
عذر جوک وخسیکہا سہ لینمہ مگو
سونگنہ ٹُچھد ثینید تیمم بیو

در بیان مقدمات نماز است

لسنہ تُروک فیقیہ دُون لالود واجب
میدپہ دونگ قیق صحیح مگو صاحب
گیو قسے بیوس ستروق طہارتی حاصل
از وضو غسل و تیمّم است ایدل
دہ بتاشتر عورتست ژہ ہژاہ
رگونہ گوہ نخس سہ دو کپچہ پاکیزہ
بچی ریسی وخنہ قبلہ غی ریسکہا
بیوس توزن ایہ گیہک تہ فیقیو بجا

ترو گیکہا غصبی مین می ملسیکہا
دُو کسے فیقیو بیوسی تہ لے دانا
شرعی بق یوی ستوگی تہکپہ تہوسے
سیل بنہ کانگمہ یقپہ ملسہ سمہ سے
نیم چگی ملسہ چکلہ تونگ فیق تہنگ
یوق خضوعنہ خشوعیکہا کہیری شینگ
یانگنہ قامت پوزیرفیہ عمی دُونلہ
امّا قامت پویودتہ ہزاہ یونگ لا

زبیان متعارفاتِ نماز گویدہ

بیوستہ نیت بغایت اخلاص
لہیا نگلہ کھیان تہونگمہ وینگنا سونکسے خلاص
سوی دونولانگسے یودنہ وہ معبود
فچولیہ بیورموشیسینا وہ مسجود
خمسے تکبیر پوزیرے احرام چنگ
خمسیہ معبود پوتراچیوغو شیسینگ

ان قیام سب رکن سہ تکبیری

ان ہے تکبیر پوسامہ بیوس سکیت بری
حمد و سورہ گوپی رکعات نکوینگ
تقسے مینگتخ قرائت است فیاغی پوینگ
غیکہا ینگ ان قیام رکوعنہ تہودے
رکن واجب خسومی کھی سینگلہ چہودے
ترو گیکہا ان رکوع بجی کھی رکن
سجدہ نسکا سہ فیاغی غیکہی رکن
رکن بجید فونہ منگتا سکیورزہ دونگ
دیونہ ژوخ یغزی سکیدے بیس زہ دونگ
فیق پو باطل مہ بیپہ ژوخ بیہ سے نزوب
وخیبور گلنا قضائی بزویکہا لزوب
رکن بین می اے واجبیونگ منگتا
سکیورنہ نزا بونہ فیق پو بیوسہ قضا
ان تشہد بگیہ دیکہی واجب پو
ینگ سلام زیر بور گویکہا واجب پو

فیچو یکهی واجب پوژهیری زیریه بیو
رلقسه نمدیت سلام چوکی کهی لو
چوسکگی پرژ قنوتیکهان زیر بنه پیو
چوناشی ذکره نه طمانینو

عدد رکعات نماز

جق زیری فیاغی رکعتی هژری هژریو
نازیر بید سنا بیو سی لے نی فوَ نوَ
ظهری بجی عصری بجی صبحیکها دویوَد
شام خسوم خفتنی رکعت بجی بیود
رکعت جو بدون یو لنگنو واجب سونگ
در سفر حکم حق یو چو سیک سونگ
گیو خپه نس ظهری نس رگاری نس
شامی خسوم خفتنی سه بیا گوید نس

در بیان تعقیبات نماز

چیم فه چک فیق لره نون ذکر نه دعا
بیا له اونگسید ثواب پوبے إحصا
گیوڤسے تکبیر خسوم به تعقیب زیر
ده بنا چوقیه ر گیلیا تسبیح زیر
ان دی تسبیح پو تسبیح زیر ۳۴
ربیس پی ژ هیر پو مکمازیر سنا گیک مجزا
ربیه خسوم چونه چی ژ اتکبیر زیر
ربیه خسوم چونه خسوم پو تحمید زیر
ربیه خسوم چونه خسوم پو تسبیح زیر
سُبْحَانَ اللّٰهِ ذِکْرِ تسبیح زیر

در بیان مبطلات نماز گوید

فیق پو باطل بیه، گهن پو لسنه فحو بود
گیوڤسے لد نمو حدث دو فروسنه دو بود

قصد و سہوًا دلونین تو یہ فیس میدہ
گاتر یکھا سہ لدنہ فیق یو فشگدہ
اختیارًا شیسین چہ چینک زہ لق
گویدمہ باطل کھیانی سی یسی فیق
خسومی رگو گانگمی خشولیو قلینگ یو
یاترہ نی رولیو خیون لالزوقیا یو
یاخیونی رولیو زگیور ناترانگ فیو خلا
باطلست آن نماز نیست روا
بجی کھا قصدًا فیہ غینگنوتم زیرسنا
حرف نس ژائکھا یغزی تم زیرسنا
غیکھار گود تنگموسکت نادیسے فیہ غینگ
باطلست اختیار میدنسہ دینگ
بیسنہ ژومچہ فیہ غین نوستنے دیسے
مین ہے باطل زیرید گسل لاچھسے
تردگی دنیائی لس ژہیری ژہرانی
نوسنہ سکت تنگسے فیق فشی گید کہترانی

بدونی سس مانگچه یاکه پوُنزیرے
فیاغی صورت تو سلپی بیسنه ایرے
باطلست بگیاد یکهاز ه ناتهونگمو
فیرلانه تانگنا چهد کهه فیق فشکپو
رگو یکهها آمین حمدی چوکتونا
باطلست اختیار یکهاز یرسنا
فچو یکهاشک سونگنا سیه تاخسوهنگ
یا بجی پاوے گوی رکعات نسکونگ
سونگناشک اما بجی لی ملسه چگین
ان صحیح گانگر گیا سونگسے سجده تین
گوید مه باطل شتانگ سکیت نه بری بیو
فیاغی پوے واجبی لا اے خونثرو

در بیان شکیات نماز گوید

شکیات نماز نشوہ ز اخسوم
رگونه تروک بگیاد یکه گوید مقسوم

دیگنہ تروکیو لہ میدمہ اعتشاء

فیق صحیح اِنمیکہا یقسے بناء

چکیو ملسہ رگلینا شک گواِن

نسیکہا وَرخ رگلینا شک گواِن

خسومی شک امام مأمو استء

بجیکہا شک کثیر الشک استء

غیکہا بعد از سلام شک سونگتا

بیسفی اِن زیر فیکہا یقسے بناء

سُنتی فیقلہ سونگ نرے مشکوک

فیقیو باطل میئین دی ہر رسفی شکوک

در بیان شکھائیکہ نمازرا باطل میکند

فیقیو باطل بے فروسنہ بیا دیہ رسے یود

دیونگ اَینو بیونتی کہ بَبَ رسے یود

گیو خسے شک گور کعت نسیہ فیا غینگ

دیو نہ ژروخ اِن رکعت خسومیہ فیا غینگ

سونگنہ شک در نماز چار رکعتی
چک بیا سایا دو پہ زہ بیشتری
سونگنہ شک سجدہ نسکہ بیو یہ گولا
گویدمہ باطل تہ فیقیوئے دانا
غیکہا باطل بیہ کھن پودے شکپو
خصوصم نہ تروک یاری اِلن نارہ شکپو
تروگی باطل رکعاتی ہرزہ ی ہرزی نورے
چہ کھ میدنارہ بیسی فیقیو ایرہ
تروک نہ بدون یاتہو سینا شک سونگنا
بدونی باطل بیہ کھن دینے سونگنا
یگیا دیکہا نسنہ غا قیام مین ما
سونگنا شکچہ ملوسنتہ فیقیو جا
نسنہ خسوم غی بر سنگنو سونگنے شک
باطلست فیق یا صحیح گنا بیشک

در بیان شکهائیکه نماز باطل نمیشود

فروسنه رُگوفیق صحیح گوے قُسمی
بیگ جوفول ایتو کھورمہ بحیدیہ کھیانی
رکعت بجی پینگ سجدہ نسکہ بیاسی نزالا
نسنہ خسو ینگ تہ پخزی شک سونگنا
خسمہ بیاس خسو میکھا یقسے بناء
سنمپی فیق رکعت چکیویا سے اداء
نسیکھا نسنہ خسوم بجی بری شک
بعد اکمال سجدہ تین بیشک
بجی کھا یقسے بناء سلام ملتاسے
لانگسے نس سنم پی فیق قیام بیاسے
خسو میکھا نس انا بجی ان زیرینا
سونگنہ شک سجدہ نسکا چھسے تا
یوق کھیانی سی رکعت بجیکھا بسناء
رکعت نس لانگسے بیوس کھیانی سی اداء

بجیکہا شک خسوم اِنا یاکہ بجی اِن
قیاعی گا ملسہ وینکنو اِن نا اِن
بجیکہا یقسے بناء ہلتاسے سلام
لانگسے چک ستمپہ سیکہانس کہیری غدام
غیکہا سونگنارہ بجی ناعی یری شک
بعد اکمال سجدہ تین بے شک
سجدہ سہودی ملسیکہا بیارگوس
دیکہا میدا احتیاط دوکہیانی کوس
سونگنادی شک بودر قیام ایدل
سیکہادوک خسومنہ بجی شکیکہا تقل
بیاسے بیوس دینگنو یودپی سنم پی فیق
سنم پہ لا سجدہ سہو یسہ بیہ سے ہر ژق
تروکیکہا خسومنہ عی برین شک گو
اِن نہ حالِ قیام دی شک پو
سیکہادوکسے نا بجی کھایوق کن سا
نس نہ بجی باری سنم پہ وے ہر تن سا

یگ قیام سکیت فی سجدہ سہو بجا

ملّا کہیو نگتہ یرے سنم پہ بیولا زہرا

بدو نیکہا خسو منہ بجی ناغی بری شک

سونگتا حال قیام دُوک پیشک

سیکہا دو کسے نا بجی کہا یقسے بناء

بس نہ خسو منہ بجی باری سنم لو ادا

یگ قیام سکیت فی سجدہ سہو بیار گوس

سجدہ سہوی دی بیہ یزورہ بیدلزہ لاگوس

بگیا دیکہا غانہ تروک بر نیکنو شک

سونگ نا حال قیام دُوک بی شک

سیکہا دو کسے نا بجی کہا یقسے بناء

ہتو س سلام سجدہ سہو بیوس ہے ادا

بیوس نہ یمی کہا یانگسہ سجدہ سہوے

سکیت زیر ینا قیام سنم پی بزوے

در بیان کیفیت نماز احتیاط

سنم پی فیق واجب است لے فونو
کہیانی کوس نانہ یہ ید دوبی بیہ بزو
اصلی فیاغی سلام ہلتا چکنا
بے منافی چہ مید یہ نیت با
سونگفی شکیوے حکمی بہ یسوی تہک
یو دخر کہیا نگلہ فیاغی بریسہ وی تہک
خسمہ کہورے سنینو لونیت یوس
سنم پی فیق بید زیر ینا قربت یوس
یار کعت جگی کھا یا نسکہا
کہیو نگسے خسمین نو یلکہا زیر مبیا
چنکمہ احرام زیر تہ تکبیر چک
سورہ مید یا زیر حمد چک چک
دوبی جو کتو رکوع سجود ژ یا نگچوک
اتنا چکیا تشہدی فری دوک

زیر سلام سہ تشہد بگہا لترہ نون
انسا چگیا رکعت دیگہنا نون
انہ نسپا سجودی جو کتو دِگر
جملہ ترا زیہ کوُلے سہ لے بہتر
یان تیمی رکوع سجود بیہ سینا
زیر تشہد سلام ژہانگ دیگہنا

دربیان کیفیتِ سجدۂ سہو

سجدہ سہو لیسہ بیہ بزدلا ستابیوس
فیاغی سکیت فونا بزیچہ
بیاسے نیت سجدین نوزگوُسے ذکر
خسوم ہرزسید گوزیروکنا کہیانی ذکر
اتار گیلبو چو کپی کھی صیغو زیرید
دو جوگی ژہیر کونلین نوکا بی رسید
سجدہ نس کا بیہ سینا زیر تشہد
جوگی صیغی سلام پوژیگہنا ژہود

ذکرِ سجدۂ سہو باقسام ثلثہ

ذکر اوّل

بِسْمِ اللّٰہِ وَبِاللّٰہِ وَصَلَّی اللّٰہُ مُحَمَّدٌ وَّاٰلُ مُحَمَّدٍ

ذکر دوئم

بِسْمِ اللّٰہِ وَبِاللّٰہِ اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّاٰلِ مُحَمَّدٍ

ذکر سوئم

بِسْمِ اللّٰہِ وَبِاللّٰہِ اَلسَّلَامُ عَلَیْکَ اَیُّھَا النَّبِیُّ
وَرَحْمَۃُ اللّٰہِ وَبَرَکَاتُہٗ

دربیان مواضعیکہ برائے آنہا سجدۂ سہو واجب است

سجدہ سہو مقام غیکہا وجوب
کوید مکلفی ذمی کہا دور کوب
گیو قسے ملسہ میدپی تم زیرنا
نیسی ملہ مَیدیں سلام ہلتنا

خسومیکہا بجید پہ سونگنہ رے تشہد
بجیکہا سجدہ چکیو بجید یا بود
غیکہا جی ناغا بارین شک سونگنا
دیگونی فاری سجدہ سہو نہ شاہ
بجید فولاسجدہ چکنا تشہد یو
گیو تسے بیوس دونگسے قضا دہ یہ سہو

مسئلہ خامسہ

سجدہ بیوز امنے یود چہ سونگنا کید
جو گہی وچیو سنگنو سادہ تشاہد
کہوری شہد الستی کہاوفا
سونگنریے تھادے ابن شیر خدا
ے سمہ کہا تہو نفی شرو نمو جن سیل یو
ہر تیکہنا سیگہا بسے امتی جو
بید جہ فول نو نیچہ ے نیئ داور
نہ سی نزگقسے سیدہ سہو

اِنمی فی خچیہ دے اپو چوے فیا
فی زمینی مظلومی ناگہ گوے فیا
فی بی فیا غی مسجد کو فین
ظلمی ژہون تہونے تہو نفولا تو ہین
فی دے خچیہ کا چوے فیا غی سنی
زہری ژہو نیکہا خلوالہ سونگفی لولوے
فی شہادت پو یانی بیوس ہے قبول
بیوس ہے بخشش پو امّتی کہا وصول
نالہ سکل بانہ مؤمنی ہمدرد
ربس امید یقسے بر خدائے فرد
حامئ خادمانِ شرعِ مبین
بلتستانی رئیس بدر الدّین
ان مصنف پو غاصئ جانی
محمّد سلطان سکردوی دانی
کوسی ہلژپ نادی نسخہ واجب کہولا جنّت خدائیکہا واجب
بیدلا حقر محمّد سلطان کربلائی سکردوی عفی عنہ تاریخ ۶ ربیع الاول سنہ ۱۳۶۴ھ

اِسلام رہے گا

گا سرفہ دنیا ئینگ کرمِ عام لوسوکما
سمَن کھو فکھول یِلیفی دلِ ناکام لوسوکما
ینگ سرفہ دنیالہ سہ دی نیکنام لوسوکما
دنیا دیو مِلوس اَمادی اسلام لوسوکما
مظلوم بہرحال یری نام لوسوکما
چھد کھیکہا زمانو نگنہ لوسوک ملوسمہ عالم
تھود لوکسی دی ترتیب بودے گیک میولوریم
ینگ ریخیگیکہا نامہ بری بینچی ماتم
دنیا دیو مِلوس اتادی اسلام لوسوکما
مظلوم بہرحال یری نام لوسوکما
گا ذردنی ہرتہ سنہ یری سکوم لوکسی ذکر یود
سگر چن کونی اکبری جوانیو بی فکر یود
بجید چسچہ مہ ین قصّۂ اصغر پوایتو بود
دنیا دیو مِلوس اتادی اسلام لوسوکما

مظلوم بہر حال یری نام لوسو کما

ریں بلیا فسورو لوید منہ وے دی رنگ پونہ چونگلہ
شرکھ نہ ہوا نوب کھ لہ گیگ گیگ فسورد چونگلہ
کا چھقفی ریونی سکد پودِ براق شانگ کھورے ریونگلہ
دنیا دیو ملوس امادی اسلام لوسو کما

مظلوم بہر حال یری نام لوسو کما

انسانی میبیا سنہ یری حق کو قیپی دے زیر زو
سکت ماتمی فیونن دو گید شوق تانگ چوغ فروسنو
شینگ بوسنہ بدل گیگ کھیونی زوم بیاسے لیسو
دنیا دیو ملوس امادی اسلام لوسو کما

مظلوم بہر حال یری نام لوسو کما

چہمی ملہ خلو گید خم کھوری مے ربول یونخرائینگ
نزوت نہ نماخنا میکہ فرید یری عزائینگ
سکرمونی زیرید یری اُلو چوے تسلیسہ خوائینگ
دنیا دیو ملوس امادی اسلا لوسو کما

مظلوم بہر حال یری نام لوسو کما

چھوی تیکچہ ملامن نہ یے سوس نہ یہ سنہ سوچکلہ

مگیم ژہ ہوسنی کہاں کھو فکھولی لانگسیلہ نہ تہ چھورہ

پیغمبری ژہ ہوس ژ لفوا یتو او نگسے چھو زورلہ

دنیا دیو ملوس آمادی اسلام لوسو کما

مظلوم بہر حال یہ ی نام نوسو کما

یہ ی ہاتھ کہر پیودی سہ تھوق پو یکنہ لینس نا

دو عالم حق کھو فکھولی پیہ بزور مو میدنا

نمزی امو سے سیل یکھ نہ کھراں دفیی مہ مین نا

دنیا دیو ملوس آمادی اسلام لوسو کما

مظلوم بہر حال یہ ی نام لوسو کما

یہ ی خچیپہ زیہ ی استانینگ گرگو یکہ سہ نوین یود

ینگ حیدر گرار خچینگ نوغوبین یود

شاید زیی ہکہ خمہ نیی پیہ نگمہ دہ یود

دنیا دیو ملوس آمادی اسلام لوسو کما

مظلوم بہر حال یہ ی نام لوسو کما

بیخکم مه شۆڕشەکەی لیستۆک پەردەی ئیبنت

لقێشگنوڕگی گەورەی نوێنگی مرکز تجمّعت

ماتم بیابیەی رگیلخوسی لزوقتو کەقیامت

دنیا دیو ڕلوس امادی اسلام لوسوکی

نیست

نعرۂ عمل

لونگس ئے ماتم دارکون ژہر ہنرانگسے خسمبینگ چادوگید
کہوفکہولی دنیا پوسکانگشیک ددونگسے گون چھون چادوگید
لونگس ئے شقشد روح اعظم لاچولین دوکپی مژھونگ
فاطمیٔ سینی سہ شکہاژ ہکپہ لاچھون چادوگید
فطرتِ اسلامی غدونگ سنگ سنگ دیاسینا ہلتنمی فیا
کلمہ زیر چوکپا شہید کربلائی نامیکہا
ذرّہ ذرونگلہ کوچوک ہے داستانِ کربلا
چی تزی کہ ہیڑی سونگفو کاروانِ کربلا
بیاس چینے گرون چھوس چی مینگ بیونگ مہانِ کربلا
بے زبانی کہو فکہو لینگ فچوس ہے زبانِ کربلا
فطرتِ اسلامی غدونگ سنگ سنگ بیاسے ناہلتنمی فیا
کلمہ زیر چوکپہ شہید کربلائی نامیکہا
دہ اجل نہ ژہونگ بیاکھن سون اپنہ قربان حسینؑ
یودپہ ژہونگپہ ژہمپو سترق کون یودپہ ارزان حسینؑ

بے وضو سجدوں پیہ سید بے سر و سامان حسینؑ
بیوس اپیتو کہر اغنیگنو تو بفوغدو نگنہ پیشان حسینؑ

فطرتِ اسلامی غدونگ سنگ سنگ بیاسے نا ہلتمی فیا
کلمہ نہ یہ چوکپہ شہیدِ کربلائی نامیکہا

ہیونگ لہ زیرِ شملک دے شہیدان کونی شان لہ ہلتوس زیرے
جفمہ خسوم سکو مصونہ ہلتو خفونی بوکہر ہم لا ہلتوس زیرے

فانگمہ گانگ سینگ یودجلالت کہر ب کونیگہا ہلتوس زیرے
نیتہ معصوم چگی سہ صوراتی شان لہ ہلتوس زیرے

فطرتِ اسلامی غدونگ سنگ سنگ بیاسے نا ہلتمی فیا
کلمہ نہ یہ چوکپہ شہیدِ کربلائی نامیکہا

حاعی قربان گاہ لہ فنگسے شاہ حسینؑ ہلشہ حمہ رگو
یودچھو زورلہ فنگسے یادگار علی دہ ہلشہ حمہ رگو

ملہ چکلہ فنگسے بود شبہ نبیؐ ہلشہ حمہ رگو
شاہ حسینیؑ فنگمہ وینگ بے شیر چگی سہ ہلشہ حمہ رگو

فطرتِ اسلامی غدونگ سنگ سنگ بیاسینا ہلتمی فیا
کلمہ نہ یہ چوکپہ شہیدِ کربلائی نامیکہا

تا ابد بوس نامہ نیکی نام چی ان نہ دو ان

سنتروق پچہ منس چھوسی لینگنو کام چی ان نہ دو ان

دو خنہ تھیوق نتروق لہ زیہ پیغام چی ان دو ان

لے مسلمان کھیانی ملتوس المیان چی ان نہ دو ان

شطرتِ اسلام غدونگ سنگ سنگلہ پیا سیتا تھتمی نیا

کلمہ زیہ چوکیہ شہید کربلائی نامیکہا

خیو گمہ لا خوچ سینی وہ علم پچہ کھور سے دونگ

یا دیلے سے عباس علی مسگی چوہا خلوگین چہ دونگ

کا نگمہ خلد نا گوسیہ لا ہمتی آن یورپتا دونگ

لے نجم روگ ہا نمی کھورینگ علم کھورپتا دونگ

شطرتِ اسلامی غدونگ سنگ سنگلہ پیلے سے نا تھتمی نیا

کلمہ زیہ چوکیہ شہید کربلائی نامیکہا

تمت

نوحہ

یا رسولِ مکّی مدنی سیّدا
اُمّتی ظلمی حد پوہلتوسی سیّدا
مرتضائی رگا نو یاری خچیہ حسینؑ
سجدہ بلین سکو مسین گیور فو ہلتوسی سیّدا
یری سنیکہ کھورے ژھرفی رگولہ درینگ
ہرژہ سہیدی سیکہ غزیمفو ہلتوسی سیّدا
کلمہ زبین یری اُمّتی ظلمیکہ
چھوسی رگوے سر پو پرفیو ہلتوسی سیّدا
دو کسے حق خسو مپو سکو مسین چی بیاسے شہید
چھوی کھہ گا نگسہ منتھو لفو ہلتوسی سیّدا
دَے ششقی اُمّتی بیاس تھو میدی ظلم
زینبی برقع کو قفو ہلتوسی سیّدا
جبرئیلؑ یو یو بین چہ فتو لقی حسینؑ
سر پو نیز یکہ کلفو ہلتوسی سیّدا

دے یری دوتژهری ستر قنه میندو قیوچوق
ظلمیکه ختو یسے سملفو ہلتوسی سیدا
کوفه نه شامی ستر انگبو نیگ یری اہلبیت
یول سکھید چوقله سکور فو ہلتوسی سیدا
سہره گویکه مکلبه علی اکبری
نیزه بر اتگی که تھو نفو ہلتوسی سیدا
ژلبه ناچھو علی اصغری سکو مفولا
چھوی بدل له ده فوقفو ہلتوسی سیدا

تمت

زندان شام

بادشه کربلا، شامپی زندان له یود
صبح قیامت نما شامپی زندان له یود
طاعتِ معبود بین سید سجاد یود
چوبجی زوت شرمی نما شامپی زندان له یود

جانِ رسولؐ خداتھ نینگنو یود بیکفن
آلِ رسولؐ خدا شامپی زندان لہ یود

نیمی زھد ینگ زھن پوسہ گرخموے اریکہا ستراغین
تہیقسے ظلمی انتہاء شامپی زندان لہ یود

اہلِ وفا تشنخہ نامیوی مژہونگ سونگسے چوب
ماتم اہلِ وفاء شامپی زندان لہ یود

دانا رگیون یودیو سے کربلائی اینتو بیا
سرفہ لز یسے عاشورا ءشامپی زندان لہ یود

سکینہ گیورے بی کہ قلہو ینگ نوسے گلے
ستادے ماتمی بناء شامپی زندان لہ یود

شاہ حسینؑ ہژمہ سرحمی بیاسے تھوب توک زیرے
سینگلہ کھور ینار جاء شامپی زندان لہ یود

چوکسومی معصومیکہا تھو نیمن پوسلسلہ
بیاس درینگنا انتہاء شامپی زندان لہ یود

تمت

طالب دیدار

زندان نہ کہو مجھے طالب دیدار تھون دوے
کوئی نہ کہو مجھے غم ادار تھون دوے
گول چہ کفی قید یو شاہی دربار تھون دوے
بلٹن چہا کہ ہیرہ نا دل افکار تھون دوے
ننگس یا حسینؑ عابد بیمار تھون دوے
دومہی مژ ہوئی قافلہ سالار تھون دوے
قربان سو نگفی ژ ہو نگلہ صبر یکہا ہر تمہ بیاس
چو قلہ یہ ری ژ ہر انگیکہا محرم نہ نیمہ فہ بیاس
یاری رگہ گھن کوئی سینگ ماتم پوہر تمہ بیاس
ماتم بیا گھن دہ قافلہ سالار تھون دوے
ننگس یا حسینؑ عابد بیمار تھون دوے
سینگ کونلہ دراغ سو نگفی مژ ہونگ ژ ہا نگمہ میو یود
اکبر ستور بنا تھیقپہ بیہ گھن پوسہ میو یود

اصغر ندر له مِنفی شکر گوسه یبیو یود

غمدونگ ہتون یان ہی طالب دیدار تھون دے

لونگس یا حسینؑ عابدِ بیمار تھون دے

ہیڑی سونگفی دے سوئید پوہ ناچار تھون دوے

یانگ تھوکم دادے دوگفی حزینو ناتھون فہ میید

کہوفکہول نصیب شاہ مدینو ناتھو نفہ میید

رینگ یود یری یومو چو مگینو ناتھون فہ میید

سنتورے ستر ینگموی سوئید پوہ ناچار تھون دو

لونگس یا حسینؑ عابد بیمار تھون دوے

چھوزورلہ سومتا نگمہ دے ستر ونگ کھن پوہ اطوس

یاری فرویونی ساقی دے سکوم کھن پوہ ملوس

لونگس یا حسینؑ عابد بیمار تھون دوے

مجلس گرا نیکہا ستد پہ لہ زوار تھون دوے

فریاد چھمانہ سنینگ یوی رخصت سہ تھو لیے یود

یلچھینگنہ نقیہ کھو ہیے نا فرصت سہ تھو لیے یود

زرد کپو نگلہ نوالہ گر گو اجازت سہ تھو لیے یود

نوگس یا حسینؑ عابدِ بیمار تھون دوسے
خبر کھورینا یاری دہ غمخوار تھون دوسے
ارمان رسولی سنینگیپولہ آرام چی چنگ یودا
اہلِ وطن لہ فرینچی زِ جانِ وطن یودا
کلمبہ اپو چوے استانہ پیخامم چی چنگ یودا
پیزبی رولہ شخصہ لنیار تھون دوسے
نوگس یا حسینؑ عابدِ بیمار تھون دوسے

نسخہ

ملنے کا پتہ:-

(۱) سید سعادت علی شاہ، دارالمطالعہ کت پناہ صدر بازار اسکردو
(۲) اخون کریم بوٹو بازار، اسکردو
(۳) حاجی کلب علی امام باڑہ بلتستانیاں انگدلورہ - راولپنڈی۔

طبع در سٹیم پریس، راولپنڈی (پاکستان)